

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Răspuns la mesagiu.

În nr. 43 al „Foi” am adus la cunoștința cetitorilor mesagiu de tron, adică vorbirea, prin care Monarchul deschide dieta și ministrii își comunică planul lor de muncă.

Conform obiceiurilor constituționale, dieta răspunde la acest mesagiu. Răspunsul acesta se debata mai întâiu în ședințele dietei, — și totdeauna se face vorbă multă, căci cei mai mulți deputați vreau să arete dela început cât interes poartă — din gură — alegătorilor, cari i-au învrednicit să-i trimită la Budapesta. Câte un proiect de răspuns poate face ori-care din partide, se primește însă de regulă proiectul partidului guvernamental.

Proiectul de adresă al partidului liberal-guvernamental, ca răspuns la mesagiu de tron, e de cuprins următor:

La început se vorbește despre chestiile economice, amintite și în mesagiu. Și răspunsul constată, că stările pe terenul economic, comercial și industrial sunt cât se poate de triste, dar' dieta se alătură la cele făgăduite de guvern să implinească, cari vor vindeca relele.

Cetitorii noștri știu, pentru cine se pregătește îndreptarea: e vorba de spriginirea fabricilor, cele mai multe în mâni jidovești, și a Săcuilor, cărora să li-se dea pământuri întinse, pe cari să întemeieze colonii. De Români nu e vorba.

Se amintesc apoi diferitele convențiuni economice, cari trebuie încheiate cu

Austria și cu străinătatea, apoi convenția financiară cu Croația. Răspunsul speră, că toate acestea se vor încheia conform cu dreptatea. Dintre toate convențiunile, cele mai multe greutatea le prezintă pactul cu Austria, unde e un mare curent contra legăturii economice cu Ungaria, precum e și în Ungaria, mai ales din partea industriașilor.

Referitor la proiectele pentru noul număr de recruți se zice, că aici trebuie avut în vedere starea materială a cetățenilor, care trebuie cruțată — până la marginea posibilității.

»Cruțarea» aceasta se va face mai ales și așa, că în timpul muncii celei mai înțepătoare a câmpului, o parte din soldați va fi concediată, ca să poată da mână de ajutor celor rămași acasă, lipsiți de multe-ori de singurele brațe, cari îi pot ajuta.

Tot în adresă a fost vorba de reforme administrative, de schimbarea felului, cum sunt distribuite dările directe, cari apasă proporțional cu mult mai tare pe sărac decât pe bogat, schimbări în legile despre școale, apoi regularea autonomiei bisericii romano-catolice, cu care în legătură se va regula și a bisericii române unite. La toate acestea răspunsul promite a da tot spriginul seu guvernului, ca reformele proiectate să poată fi duse la bun sfârșit.

După-cum se poate vedea și numai din înșirarea numelor dela reformele acestea, ele privesc tot lucruri de cea mai mare importanță pentru popoarele Ungariei. Dela buna îndeplinire a lor atîrnă bunăstarea materială și culturală a lor, dar' cum e obiceiul dietei noastre și dacă va nimeri rezolvarea cât de cât

potrivită a lor, bine vor aduce mai numai pentru unul din popoare,

Proiectul de răspuns al mesagiului mai constată la fine, că între dietă și guvernul Majestății Sale există în chestii principale deplină înțelegere. Aceasta o vedem și noi, căci îndată-ce e vorba de interesele poporului maghiar, înceată ori-ce deosebire între liberali și kossuthiști, cele 2 partide mai mari din dieta Ungariei, și fiecare se întrece întru a iscodi cât mai multe bunătăți pe seama lor.

Proiectul zice, că cei-ce-l vor vota sînt convinși, că guvernul va merge și de aci înainte pe calea liberalismului și ei îi vor urma, știind că numai această cale duce la terminarea operei de edificare a statului maghiar, adică la scopul principal al tuturor năzuințelor noastre naționale.

Știm prea bine, ce e liberalismul în Ungaria, și ce va să zică »opera de edificare a statului maghiar»! l.

Străinii despre noi. Cu titlul „Roumains et Provençaus” ziarul „Le journal des bates Alpes” publică în numărul seu dela 3 Noemvrie n. e., un important articol despre Români. Tema acestui articol, »apropos d'un discours d' Ureche» este memoriul trimis de bătrânul și entusiastul luptător național V. A. Urechia, președintele Ligei culturale, »Uniunii studenților latini» la Paris. Memoriul acesta, care atunci a produs o deosebită și favorabilă impresie în cercurile studentești a fraților noștri latini, purta titlul: »L'idées latine chez les Roumains».

Dar' Dumnezeu ca un sfânt
A trimis ploaie cu vînt,
Cărarea o desgrădit
Eu pe mîndra o am iubit.

Pentru tine rujă-nvoaltă
Mă latră câinii la poartă,
Pentru tine rujuliță
Mă latră câinii-n portiță.

Mă miram ce 'mie'-mi place,
Gură de fată bărnace,
Dar' de fată albeneată
M'am jurat oă mi-'i mi greață,
Pus'am gând și m'am jurat,
Că nu iau fată din sat,
Pus'am gând și am zis zău,
Că nu iau din satul meu.

Lelea harnică de lucru
A avut noroc cu cucu,
C'a cântat de-o a sculat
C'o mîncea muștele-n pat.

FOIȚA.

Două rugăciuni vechi.

I.

Cruce-'n cer, cruce-'n pămînt.
Cruce-'n locul ce mă culc.
Maica Domnului cu milă,
Dumnezeu e cu lumină,
Ângerii mă străjuește.
Sfînta cruce mă păzește.

Mare ești tu Doamne,
Mari îți sînt minunile tale.
Păzește-mă și mă apără
De foc, de năpaste și de moarte grabnică.

II.

Ângerul lui Dumnezeu,
Păzitorul trupului meu.
Dau trupul meu, sub acoperemîntul tău,
Dau sufletul meu în mîna ta,
Din zi până-'n noapte,
Pîn la oiasul cel de moarte.

Com. de Z. Ionescu.

Poesii populare.

Din Marpod.

Culese de A. Bărsan.

Frunză verde scilpicioasă,
Pe ulița cea tinoasă
Este-o mîndră negrecioasă.

A venit mă-sa la noi
M'a-'mbiat cu 6 boi,
Boii-'s buni și toate-'mi plac
Dar' cu neagra ce se fac,
Boii 'i-oi mîna la luncă
Și pe neagra să se ducă,
Boii 'i-oi mîna la vie
Și pe neagra-'n sărăcie.

Am avut o cărarușă
Pîn' la mîndruța la ușă,
Dușmanii m'o oblicit,
Cărarușă o 'ngrădit
Tot cu pari și cu nuiete
Și cu vre-o trei vorbe grele,

Sărbare națională slovacă în Budapesta. Reuniunea slovacă din Budapesta „Slovenski Spolok” — cum am amintit în numărul de Duminică — a aranjat o serată în onoarea deputaților naționaliști slovaci, în societatea cărora se afla și singurul deputat naționalist sârb Pavlovici Lyubimir. Serata a avut un colorit naționalist slav, participând și studenții sârbi și croați. La banchet membrul reuniunii, Balent, a ridicat un toast, accentuând, că prezența studenților croați și sârbi este o chizășie a unirii fraților slavi, care are de scop respingerea atacurilor venite din partea inamicilor Slavilor. Advocatul Kabina a îndemnat tinerimea slavă la luptă pentru egala îndreptățire a naționalităților, fiindcă naționalitățile sunt egale azi numai în aceea, că trebuie să plătească dări mari și alte sarcini. Dr. Wagner, membru, a tostat pentru Cehi, ear' un student sârb și unul croat au salutat pe Slovaci, cu cări luptă umăr la umăr pentru drepturile lor naționale.

REGELE GRECIEI a plecat din Viena împreună cu fiul său, guvernorul Cretei. Înaltii oaspeți ai Monarchului nostru au călătorit de-a dreptul la Atena, prin Triest.

Visita regelui grecese și a fiului său a avut indiscutabil un scop politic, în special ceea-ce privește situația din Peninsula-Balcanică, și probabil și privitor la chestia anexării insulei Creta.

Alianță slavă. Am anunțat la timpul său, că maiorul Leontovici, fost atașat militar în București, a fost denumit de atașat militar al Rusiei pe lângă curțile din Sofia, Belgrad și Cetinje. Știrea aceasta anunțată din București este confirmată acum și de o telegramă din Petersburg. Denumirea lui Leontovici este o dovadă, că într'adevăr la insistența și intervenirea Rusiei s'a creat o alianță între cele trei mici state slave din Balcani. Această presupunere este confirmată și de ziarul „Svet”, care din incidentul visitei marelui duce Nicolaiievici scrie, că Rusia nu se va amesteca în aventuri nedemne de un stat puternic, dar' nici nu va permite, ca Austro-Ungaria să se întărească în Balcani. Rusia, Sârbia, Bulgaria, Muntenegru și Franca aliata tind o destulă garanție contra alianței austro-ungare, germane, române și grece.

Visita lui Nicolaiievici. Ziariului berlinez „Lokalanzeiger” i se scrie din Petersburg, că în cercurile de acolo se atribuie mare importanță politică visitei marelui duce Mihail Nicolaiievici, ce a făcut-o Monarchului nostru în Pesta.

Scopul visitei a fost să delătore neînțelegerile, respective răceala, ce s'a ivit între Petersburg și Viena de când cu căsătoria regelui Sârbiei. Afară de aceasta factorii bine informați susțin, că marele duce a adus Monarchului nostru un comunicat foarte important, referitor la situația din Peninsula-Balcanică.

Universități slave. Mișcarea pentru ridicarea de universități slave în Austria continuă.

În Praga s'a ținut o adunare de studenți, la care au luat parte vre-o 500 și s'a decis să fie provocate toate cluburile slave a lucra pentru înființarea unei universități slave în Brünn sau Olmütz și a alteia în Laibach. În aceasta din urmă se se propună studiile în limba croată, slavonă și sârbă.

„Slav. Koresponenz” e informată din Laibach, că consiliul comunal a luat poziție pentru universitatea slovenă și a ales o deputație, care să prezente decisiul consiliului prim ministrului Körber.

EFECTELE ENERGIEI CEHILOR. Energia clubului ceh parlamentar, care amenința cu opoziție obstructionistă, a avut efectele dorite. Politehnicul cerut de Cehi la Brünn se înființează și „Wiener Zeitung” a publicat deja numirea celor cinci profesori, necesari pentru ocuparea catedrelor. Cu aceasta și-a aflat capăt și criza Rezek, care a făcut atâta svon în timpul din urmă.

DIN LUME.

Bulgaria.

Sobrania bulgară a început discuția răspunsului la mesagiul tronului.

Primul care a vorbit a fost Petcoff, șeful partidului stambulovist. D-sa a declarat, că are încredere în guvernul dlui Karaveloff și că va vota noul împrumut.

Dar' partea cea mai importantă din discursul dlui Petcoff este cea relativă la politica esternă. Bulgaria, a spus d-sa, trebuie să ducă o politică nu prea mult influențată de Rusia, pentru-că interesele Bulgariei și ale Rusiei nu sunt identice.

Această declarație arată, că apropierea dintre stambuloviști și karaveloviști nu s'a făcut fără oare-cari condițiuni și nu va rămâne fără vre-o influență asupra politicii bulgare.

Se știe, că aceea ce a deosebit mai ales partidul stambulovist de celelalte partide a fost întotdeauna politica esternă. Stambuloff a fost dușman al rusificării, el a luptat pentru o Bulgaria independentă și de sine stătătoare.

Acuma s'a făcut o apropiere între guvern și partidul stambulovist. În politica esternă — a indicat atitudinea dlui Petkoff — Bulgaria nu-și va identifica atitudinea cu aceea a Rusiei.

Probabil, că ultimele evenimente au convins pe rusofilii din Bulgaria, că Rusia urmărește numai interesele sale în Bulgaria.

Franca și Turcia.

Neimplinind destul de iute Turcia pretenziunile Franciei, aceasta a trimis într'adevăr o parte din flota ei în apele turcești, cuprinzând insula Mitilene. Văzând Turcia, că nu e glumă, s'a declarat numai decât gata a implini tot ce cere Franca.

În privința aceasta „Agenția Havas” publică următoarele:

Într'o scrisoare emanată deodată cu iradeaua corăspunzătoare a Sultanului declară ministrul turcesc de esterne, că Poarta acceptează și pretenziunile mai noue ale Franciei. Prin urmare Poarta recunoaște: 1. De legale școalele existente franceze, cari se vor bucura și de libertatea de vamă conform convențiilor existente. 2. Recunoaște spitalele și edificiile bisericesti franceze existente, acordându-le libertate de vamă și de dare fonciară. 3. Se învoaște, ca toate școalele, edificiile bisericesti și spitalele demolate în cursul evenimentelor dintre anii 1874 și 1876 în Asia-mică și Constantinopol să fie rezidite resp. restaurate. 4. Se obligă a privi de recunoscute toate institutele franceze, ce se vor înființa din nou sau se vor restaura, întru-cât guvernul nu va obiecționa nimic în restimpul de 6 luni după notificarea primită. 5. Poarta sancționează alegerea patriarhului chaldeic unit.

Îndată după primirea acestei știri, ministrul Delcassé a încunoștițat Poarta, că Franca reia relațiunile diplomatice cu Turcia, dând totodată admiralului Caillard ordinul să părăsească Mitilene, ceea-ce s'a și întâmplat.

Consilierul legațiunii franceze, Bapst, a făcut alaltăieri ministrului turo de războiu prima vizită oficială. Ambasadorul Constant se va reîntoarce în curând la Constantinopol.

După-cum se anunță, Papa a exprimat ambasadorului francez de pe lângă Vatican mulțumita sa pentru osteneala depusă de Franca în interesul recunoașterii patriarhului chaldeic.

După aplanarea conflictului comuncă „Pol. Corr.”, că marile puteri nu s'au mărginit să urmărească numai cu cea mai încordată atențiune decursul acțiunii franceze în apele turcești, ci au aflat de bine a intra și în schimb de idei în privința acestor evenimente.

În urma stagnerii aproape complete a înmulțirii populațiunii în Franca, contingentul de recruți din anul acesta a fost cu 4634 mai mic, de cum era prevăzut. Ministrul francez de războiu s'a văzut deci silit să abstea dela formarea batalionului al patrilea la cele 145 regimente de infanterie. Se știe, că batalionul de infanterie al patrilea a fost votat de camere până acum pentru 93 regimente, dar' nici până acum n'a putut fi format, lipsind 115 companii.

Anglia și Transvaalul.

Ministrul prezident englez Salisbury a ținut la un banchet o vorbire, în care spune, că Englezii n'au să se teamă, căci la urma urmelor tot ei au să birue. Tot acolo a zis, că Anglia e ori-când gata să dea Burilor autonomie, dar' independența nici-când.

Cu privire la această vorbire s'a exprimat Krüger în modul următor: Până-când nu vor obține Burii completa independență, nu poate fi vorba de finalizarea războiului. Burii nu se încred de loc în autonomia, pe care le-ar acorda-o Chamberlain și o atfirnare cât de mică de Anglia, e sinonimă cu completa lor pustiire.

Leyds și Fischer sînt în Berlin unde sînt în desfășurări lungi cu filoburii de acolo.

Consiliul administrativ al tribunalului de arbitrii din Haga e convocat pe 20 l. c., ca să iee un conclud în privința propunerii Burilor, de-a hotărî în chestia sudafricană.

Știri mărunte.

Statele-Unite din America-de-nord au cumpărat posesiunile daneze din India-vestică cu 4 mil. dolari.

Senatorul Lodge, om de încredere al lui Roosevelt, a ținut în Boston o vorbire, în care și-a ridicat cuvîntul pentru politica de reciprocitate, pentru susținerea doctrinei Monroe și împedecarea cu ori-ce preț a Europeanilor de-a forma colonii în America.

Între ambasada engleză din Constantinopol și guvernul turcesc s'a făcut o învoială pentru numirea unei comisii militare mixte, ca să delimiteze teritoriul la granița dela Yemen.

Pe linia ferată Caidalovscoie, care împreună liniile ferate din Siberia și Manjuria, s'a început comunicația.

SCRISORI.

Un răspuns. *)

Ighiu, 31 Oct. 1901.

La cele publicate în nrul 42 al acestei foi, ca să nu rămână cetitorii în rătăcire, îmi iau libertate a da următoarele deslușiri:

Mai înainte constat, că nu eu sînt autorul articolului publicat în nr. 36. Ce privește însăși chestiunea, e adevărat, că în anul 1892 s'a sistematizat salariul învățătoresc dela amintita școală în suma de 300 fl. solvinduse însă în proporție egală de câte 150 fl. de fiecare confesiune. În anul școlar 1892/3 'mi-s'a aplaciat conform pactului făcut. Însă în anul școlar 1893/4 a refuzat solvirea conform anului precedent, detragînd 25 fl. din suma de 150 de fl., ce cade în competența gr.-or. și nu 'mi-s'a aplaciat în acel an numai 125 fl.

În urma acelei întâmplări, senatul școlastic gr.-cat. în ședința dela 1 Dec. 1893 a adus conclud, pe baza căruia a scos pruncii gr.-or. din școală sub pretextul că nu-i vor mai primi în școală, dacă nu se vor ține de pactul încheiat în 1892.

Di Florescu în loc să îmblânzească sufletele iritate, mai tare le-a aștit, așa că cearta ar fi durat poate până astăzi, dacă eu n'aș fi demolit pe cei iritați, — renunțînd mai bine la cei 25 fl., decât să ved fragedele mlădițe umblînd pe stradă fără nici o instrucțiune, ori poate înfundați în vre-o școală străină, fără a fi instruiți din sf. noastră religioasă.

Dacă nu venia în ajutorul meu dl asesor cons. Nicolau Ivan, pe atunci protopresbiterul tractului Alba-Iulia, ca să mijlocească solvirea salariului în sensul pactului făcut în anul 1892 până în ziua de astăzi aș fi fost plătit din partea bis. gr.-or. numai cu 125 fl. D-sa ca

*) Fiind vorba de interesele unei școli române, care dimpreună cu biserica, este singurul nostru refugiu național, dăm loc și acestui răspuns, privind cu aceasta chestiunea pentru >Foia< de încheiată.
R. >F. P.

unul ce cunoaște bine soarta dascălească în una din ședințele comitetului parochial gr.-or. cu ocaziunea publicării rațiunilor bisericesti, a pus spre dezbateră această afacere, aducîndu-se cu majoritate absolută de voturi peste voia dlui N. Florescu conclud, ca bis. gr.-or. să solvească întreagă competența de 150 fl. și creșterea salariului conform legii din 1893 adecă cuincinialul jumătate.

Epitropii antecesori ai dlui N. Florescu pe baza acelui conclud 'mi-au solvit cinstit salariul precum și cuincinialul până au figurat ca atari. Prin urmare n'au făcut abus cum afirmă d-sa.

Îndată-ce a ajuns d-sa ca epitrop a denegat solvirea celor 25 fl., pentru cari a fost citat de vre-o trei-ori de împreună cu epitropul bis. gr.-cat. Stefan Anghel, dar' d-sa n'a stat față niciodată.

Din acest incident senatul școlastic gr.-cat. în ședința dela 1 Sept. a. c. a decis a se scoate pruncii gr.-or. din școală; dacă epitropul acelei bis. nu voește a solvi întreagă competența, dar' la stăruința mea s'a ținut o a doua ședință în 8 Sept. a. c., dar' n'am putut isbuti a face pace. În ziua Tăerii capului sf Ioan s'a ținut adunare de popor, însă nici în această adunare nu s'au învoit, ci din contră mai mare iritație s'a făcut zicînd: >Pe noi nu trebuie să ne poarte dl Florescu în căpăstru ca pe urs<.

Pentru-ca cetitorii prețuitului ziar >Foaia Poporului< să nu fie duși în rătăcire față de cele afirmate de d-sa referitor la persoana mea, dau următoarele lămuriri:

La pasagiul 5 al aceluiași articol, zice d-sa: >Nu învățătorul sub propria autoritate să ne scoată copiii din școală<. Aceste rînduri sînt neadevăr și minciună. Însuși curatorul bisericii gr.-cat. m'a provocat pe baza concludului adus în ședința dela 1 Sept. a. c. să dimit pe toți pruncii din școală. În 8 Sept. a. c. s'a ținut a doua ședința tot în chestia aceasta. În ambele ședințe am susținut cu tărie să nu facă atîta sfară pentru cei 25 fl. și să nu lăsăm 150 fl. din mână pentru cei 25 fl., totodată să nu uite, că sîntem Români de același sânge și să nu lăsăm ca fragedele odrasle să fie alungați din școala mamă și poate duși în școlile cu duh străin. N'am fost ascultat de nimenea, ba 'mi-s'a spus în față, că țin cu neuniții. E drept, că dacă renunțăm la cei 25 fl. cearta ar fi fost demolită, însă acum număr la 26 ani de funcțiune și în decursul acestei lungi funcțiuni am fost provăzut cu un salariu destul de slab și rău aplaciat, însă am fost mulțumit și cu acela și totodată luînd în considerare și starea în care se afla școala și biserica, care era destul de critică, dar' acum când se află ambele biserici în o stare destul de bunicică, și mai departe la stăruința proprie s'au făcut două fundațiuni pentru învățătorul dela amintita școală, una de 1000 fl. alta de 300 fl. și dacă după atîta muncă încă tot să fiu rău remunerat ar fi un lucru trist și de compătimit.

Cu toate acestea copiii gr.-or. și după deschiderea școlii o parte au asistat la toate prelegerile, pe cari 'i-am primit și văzut cu drag.

Cei competenți și cunoscători de împrejurările de aici, știu cine a fost plătitul celor-ce au dat alegătorilor papricașul. Pe mine nu mă atinge.

Că am fost arîndaș de vamă, nu e adevărat, căci asta nu o poate dovedi cu nimic.

Oare cumnaților mei nu le-a fost permis să cerce aceea ce cercă un Jidan? Pentru-ce țeranul român să nu cerce a câștiga și în alte întreprinderi bani, ci să lase tot pe străin? Oare nu înseamnă asta a-l ține tot în întunec? Că în orele mele libere ajut pe cumnații mei, nu calc prin aceasta legea, cu atît mai virtos, că din două jumătăți de zi libere numai una am folosit-o pentru afaceri private, ear' cealaltă am folosit-o pentru școala repetițională.

Apoi pe soția mea n'am lăsat-o să poarte grija școlii, pentru-că eu altă ocupațiune n'am, decât școala, care 'mi-a fost pusă la inimă, ca o moștenire eredită dela părinți.

Că preotul gr.-cat., directorul școlii și protopopul tractual nu sînt mulțumiți, e neadevăr, ceea-ce dovedesc mulții tineri cari simplu și pur numai cu cunoștințele câștigate sub conducerea mea, au ajuns pe la institutele pedagogice din Sibiu și Blaj. Dovadă au fost și sînt examenele prestate de elevii instruiți de mine, cari de multe-ori au stors lacrimi din ochii publicului asistent, cari le pot dovedi prin documente autentice, ear' din partea prea Vener. consistor archidieceșan, în mai multe rînduri 'mi-s'a adus mulțumită publică din oficiu, cari se află și astăzi în arhivul parochial. Dovadă sînt cele multe producțiuni declamatorice și teatrale predate de elevii mei, cu cari 'mi-am procurat aparatele școlastice, ca să nu cheltuim din cassa bisericii.

Vor reveni în această chestie și alții spre a spune adevărul.

Ioan Domșa,
învăt.

Scandalul gendarmesc din Balinț.

Referitor la nemaipomenitul scandal, comis de gendarmi în comuna Balinț, com. Caraș-Severin, >Drapelului< 'i-se scriu următoarele:

Românii gr.-or. din comuna Balinț au ridicat anul acesta, din propriile lor puteri, o prea frumoasă școală gr.-or. confesională. Duminecă în 2 Noemvrie st. n. s'a săvîrșit actul de sfințire al școlii noue, prin dl protopop tractual Gerasim Sîrbu din Balinț, asistat de doi preoți Adam Groza din Costei și A. Carabaș din Balinț. Poporul în haine de sîrbătoare, în frunte cu călăreții, au eșit dimineața la gara din Balinț, ca să întîmpine pe dl protopop, pe care îl așteptau ca să sosească cu trenul de cătră Lugoj. Din întâmplare dl protopop, care nu era avisat despre întîmpinarea aceasta, a sosit cu trăsura peste Babșa și astfel manifestarea aceasta a poporului nu a avut rezultatul dorit. A sosit însă cu trenul dl protopretor B. Hirschl, pe care 'l-au prins fiori de spaimă și furie, vîzînd pe călăreții români cu stegulețe tricolore. Rentors poporul în comună s'a început liturgia în biserica gr.-or., care a premers actului de sfințire. După terminarea ser-

viciului divin, preoții au eșit cu litia mergând spre școala nouă pentru îndeplinirea actului de sfințire. Eșit poporul afară din biserică, a văzut 5 gendarmi înarmați și trimiși de dl proto-pretor, stând în mijlocul drumului în fața bisericii. Fără nici o vorbă poporul a mers în școli, unde s'a început sfințirea. În decursul sfințirii, gendarmii au început investigația, chemând rind pe rind afară din școală pe credincioșii, cari asistau la slujba de sfințire, ba obrăsnicia gendarmilor a mers până acolo, că au intrat cu pălăria pe cap, cu pușca în poziția de-a împunge, în biserică și pe ușa împărătească în altar, unde au provocat pe episcop să le predea stegulețele tricolore. Au trebuit cu rușine să ese afară, căci stegulețele nu au găsit!

Puterea Jidovilor.

Spăriați de puterea Jidovilor, cari crește zilnic în țările creștine ale Europei, s'au format în cele mai multe state societăți mari, cari luptă din toate puterile contra stricării grozave a averilor creștine, dar' mai ales a moravurilor creștine. Astfel de societăți sunt în România, Austria, Franța, Germania, numai în Ungaria noastră, care amenință să devină în curând o a doua Palestină, e puțină mișcare contra lor, cel puțin pe față. În ascuns ferbe și la noi, chiar și între Maghiari, numai cât dată fiind puterea cea mare a Jidovilor pe toate terenele, lupta nu iese la suprafață. Cum-că și guvernul nostru, destul de jidovit, a trebuit să se miște în fața primejdiei evreiești, știu cetitorii nostri din cele scrise de noi despre comisarul regesc Egan, care a fost însărcinat să cerceteze cauzele, cari au adus pe Rutenii din Maramureș aproape de perire. Ele au fost ușor aflate: cămătăria și rachiuul evreesc. Se știe însă și aceea că în aproape toate gazetele unguerești (zi: jidovești) s'a ridicat un vifor contra lui Egan și acesta a murit nu de mult, descărcându-se din nebagare de seamă(?) pușca în el.

Mai aprigă e lupta contra Jidovilor și a celor jidoviți în Austria, unde este și în reichsrath (dieta austriacă) un partid puternic, condus de vestitul primar al Vienei, Dr. Carol Lueger, care luptă cu mult succes în direcțiunea aceasta.

Și în Germania se face mult pentru combaterea influenței jidovești, îndeosebi societatea »Deutscher Volksbund« răspândește cărți în sute de mii de exemplare, prin cari luminează pe creștini. Dintr'o astfel de carte aducem și la cunoștința cetitorilor nostri câteva estrase, cari arată pe deplin purtarea Evreilor.

Până la revoluția cea mare franceză, Jidovii nu aveau toate drepturile cetățenești în statele europene. Causa, că ei au fost îndepărtați dela ele, a fost mai ales firea lor. Risipiți de peste 1800 de ani printre popoarele creștine, ei au păstrat totdeauna ura, care i-a stăpânit și până erau în Palestina contra celor de alt neam, căutând pretutindeni, ca să lucre cât mai puțin și să câștige cât mai mult de pe pielea cre-

știnului. Că până în ziua de astăzi fac tot așa, putem constata fiecare zilnic, dacă ne dăm seama, că Jidovii, cari se muncesc ca plugari, meseriași sau alte lucrări grele, sânt corbi albi. Pretutindenea se ocupă cu negoțul, cărmăritul, arhizile, cei cu școalele mai multe se fac jurnaliști și pretutindenea munca cea grea pentru ei o zăvirgesc creștinii. Felul acesta de împărțire a muncii e cu atât mai primejdios, că Jidovii se înmulțesc și la noi și în celelalte țări tot mai tare, parte prin o sporire naturală, parte prin imigrare.

În Galiția, Polonia, Litvania, Podolia, Ucraina și o altă parte mare a Rusiei bijbăe de Jidani. În provinciile rusești nu se bucură nici acum de toate drepturile cetățenești, văzând însă ce raiu e pentru ei Germania, Austria și îndeosebi Ungaria au plecat ca odinioară Tătarii înspre aceste țări. Înmulțindu-se și îmbogățindu-se, au început să umple școalele, dar' nu acelea, cari i-ar sili la o muncă serioasă, ci acelea, cari îi ajută să ajungă la poziții bine plătite și împreunate cu o muncă mai puțin grea. În Germania, Austria și Ungaria se îmbulzesc la medicină și la drepturi, la noi și la tehnică, așa că sântem cutropiți de medici și ingineri Jidani. În Berlin din 851 avocați sânt 526 Jidani!

Aceia dintre Jidovi, cari nu pot face ispravă cu studiul, se pun, adică rămân la comerț. Comerțul cel mare e aproape întreg în mâinile Jidovilor. Intre 6800 neguțetori de vinuri în Germania sânt 4800 din neamul lui Israil. Aproape toate băncile sânt jidovești, tot așa comerțul de esport, care-i face să fie totdeauna contra ridicării vămii pe bucate. Aceasta o simțesc și țeranii, fără să-și poată da seamă. Văd și ei, că la tirgurile de săptămână mai tot Jidanii adună bucatele și încă pe un preț nu prea mare. Causa e, că adunând grăul din câteva țări în magazinele lor, să-și poată urca prețul, cum vreau.

La țeară e cunoscută munca lor. Cu rachiu și cămătăria silesc o mulțime de țerani să iee lumea în cap, căci mai că nu trec zile, în cari să nu se bată la dobă moșioara unui țeran căzut în ghiarele lor. Și nu numai proprietarii mici pățesc așa, ci chiar și cei mari. În Germania sânt o mulțime de foști baroni și nobili, ale căror moși au ajuns în mâni jidovești. Dar' la noi! Câți grofi și baroni scăpătați trebuie să hrănească statul, pentru-că marile lor moși au ajuns proprietatea Kohu-ilor, Schlesinger-ilor etc. Deși în timpul mai nou au cuprins Jidovii multe moși, pământul a rămas pentru ei tot numai marfă, pe care o vând îndată-ce li-se presentă ocaziunea de a face un câștig bun prin vânzarea lui. Tot așa fac la orașele mari, unde cumpără case, locuri, ca apoi să poată lua dela sârăcime chirii mari.

În felul acesta caută să adune în buzunarele lor bunătățile materiale ale popoarelor muncitoare. Să vedem acum, cum lucră pe terenul spiritual.

(Va urma).

Daruri de Crăciun pentru săracii noștri.

»Mila dată săracilor te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și viață vecinică«.

Inscripția pe icoana Maicei Domnului, din localul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Mulțumită inimilor pline de îndurare, subscrierului comitet posibil i-a fost a îmbrăca și a milui cu alimente în ajunul Nașterii Domnului nostru Isus Christos din anul 1899 și 1900, sute de copii săraci, văduve și oameni lipsiți.

La distribuirea darurilor, ce n'a fost lipsită de scene mișcătoare, am trebuit să facem dureroasa experiență, că cu mult prea puțin am adunat, decât să fim în pozițiune să ajutăm și numai în parte pe toți aceia, cari cu drept cuvânt ar fi trebuit să fie miluiți.

Din acest motiv am luat hotărîre a continua și pe viitor împărțirea de daruri și a pune de pe acum la cale colectarea de bani și de vestimente.

Cu o cale ne luăm voe a vesti pe toți oamenii noștri cu durere pentru săraci, că stimabila doamnă *Minerva Dr. Brote*, a binevoit a primi și de astă-dată în mod generos *protectoratul* la sărbătorile de distribuție; ear' un comitet de dame, ajutate de membrii corului reuniunii noastre s'a angajat a conscrie săracii noștri și a colecta bani, vestimente, alimente, ce să se împartă ca daruri de Crăciun între acestia.

Împărțirea darurilor și pentru anul de față o vom face în mod de tot sărbătoresc în prezența tuturor acelor, cari durere au pentru cei lipsiți.

Ne permitem a apela și pe această cale la inimile generoase rugându-le, ca din prisosul lor să contribuie cu cât de puțin la alinarea suferințelor săracilor noștri.

Lacrămile vărsate de săracii noștri vor servi de cea ma înaltă recompensă pentru toți aceia, cari posibilă ne vor face această manifestare a simțului și datorinței creștinești.

Sibiu, 12 Noemvrie n. 1901.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

V. Tordășianu, I. Apolzan,
president. notar.

DELA »REUNIUNEA ROMÂNĂ DE AGRICULTURĂ DIN COM. SIBIU«.

Încunoștințare.

(Mașina de sămănat și grapa de fânate).

În legătură cu publicațiunile noastre de mai înainte, prin cari am pus în vedere, că economilor noștri din comunele, unde până acum nu s'a folosit mașina de sămănat, le predăm în mod gratuit spre folosire *mașina noastră de sămănat*, ne luăm voe a vesti prin aceasta pe cei, pe cari îi privește, că pe lângă mașina amintită la punem la dispoziție tot în mod gratuit și *grapa noastră de fânate*.

Doritorii să se adreseze în acest scop subscrierului comitet.

Sibiu, 6 Noemvrie n. 1901.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Demetriu Comșa,
președinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

Adunarea generală a reuniunii învățătorilor din archidieceza gr.-cat.

În 4 și 5 Octombrie a. c. au ținut învățătorii din archidieceza gr.-cat. adunarea lor generală în Blaj. Prezenți au fost 40 învățători și 6 învățătoare din 13 despartăminte. Mai bine au fost reprezentate despartămintele Alba-Iulia, Bia și Blaj. La propunerea dlui insp. școl. Barboși s'a ales o comisiune, care să invite pe Excelența Sa dl metropolit la ședință, ceea ce s'a și întâmplat. La cuvântul de salut al presidentului, Excelența Sa răspunde prin cuvinte părintești, îndemnând membri reuniunii la activitate și la bună înțelegere cu ceilalți factori bisericești și școlastici. Totodată dăruiește fondului reuniunii 100 coroane.

Urmează prin dl Petru Ungurean predarea lecției practice »Desvoltarea nrului 3« în cl. I a școlii de aplicație după treptele formale. Lecția a fost ascultată cu viu interes.

Din raportul casarului s'a văzut, că averea reuniunii e de 3928 coroane 83 bani.

După amiază au asistat membrii la a doua lecțiune practică, ținută în clasa I, tot de dl P. Ungurean, fiind și aceasta apreciată după cuviință.

Comisiunea emisă pentru censurarea raportului general constată, că comitetul central în decursul anului a dezvoltat o activitate laudabilă. Cu privire la operatele incuse la concursul cu tema »Cum se se propună geografia în cl. III. a școlii populare nedespărțite« și »Rolul intuițiunii în învățământul primar« se propune premiarea operatului cu motto »Învățământul geografic să fie intuitiv și dela aproape la departe« cu 20 cor. și a operatului »Originea și fundamentul a ori-ce cunoștință e intuițiunea« cu 10 cor. Deschizându-se plicurile, se constată ca autorul ambelor operate dl Elie Câmpian din Agârbiciu.

În privința esoperării dela direcțiunea oăilor ferate de bilete cu prețuri scăzute pentru membrii participanți la adunările generale și la ale despartămintelor, în privința scutirii de porto postal pentru corespondența în afacerile

reuniunii și în privința încuviințării de diurne și spese de călătorie pentru membrii reuniunii și cu ocaziunea adunărilor despartămintelor se decide a se însărcina biroul central, ca să întrevină la locurile competente.

Dl I. Barboși propune în numele comisiunii emise pentru censurarea raportului comitetului redacțional și a rațiunilor »Foiile școlastice«, ca »Foaia școl.« să apară și mai departe, comitetul redacțional să roage pe ven. Consistoare gr.-cat. ca să o recomande, eventual să o impună școlilor noastre confesionale, îndatorând curatoratele bisericești sau senătele școlastice, ca să solvească abonamentul din averea bisericeii sau a școlii, să se recere toate reuniunile învățătorești române să spriginească foaia și scriitorii să-i dea spriginul lor spiritual. Din 1 Ianuarie 1902 »F. școl.« să se trimită numai acelor abonenți, cari vor solvi anticipativ cel puțin 1/3 din abonament, ear' taxele restante să se încasseze eventual și prin proces. Toate aceste propuneri au fost primite.

Ca temă de discutat pentru adunarea generală din 1902 se propune și primește următoarea: Cari ar fi mijloacele de lipsă, prin cari cunoștințele de scris și cetit câștigate în școala primară s'ar pute conserva, respective augmenta?

Alegerea temelor pedagogice și statorirea premiilor și condițiunilor de concurs pentru adunarea proxima se conere de biroului central.

Stipendii pentru meseriași.

În scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor, ce se votează pe anul 1902 din fundațiunea Andronic.

I. Pentru învățacei de ori-ce meserie.

II. Pentru sodali deveniți de atari în decursul anului 1901.

III. Pentru sodalii cari au lucrat fără intrerupere meseria lor, au dat dovezi despre dexteritatea lor pentru de a pute deveni măiestri, prin aceasta se eșerie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii au să producă în general:

1. Carte de botez.
2. Atestat dela comună despre averea proprie ori a păr. nților.
3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților concurrentului, ori fiind el căsătorit despre familia sa, având a se indica în acest atestat câți prunci minoreni sânt în familie, câți cercetează școala și câți mai sânt la meserii.

Concurenții pot fi numai Români ortodoxi, născuți în archidieceza Transilvaniei.

În special mai au să dovedească:

- a) că au implinit al 12-lea an al etății;
- b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;
- c) că au încheiat contract cu măiestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);

d) adeverință dela măiestru despre sporul ce-l arată în meserie și despre diligența și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în original sau în copie autenticată.

II. Sodali.

a) că au terminat anii de învățacel în anul 1901, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII. din 1884, § 67);

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, ori cu adeverință dela măiestru;

c) cei ce vor dovedi că sânt membri ai unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor ave preferință.

III. Sodali, cari sânt în condițiuni de a deveni măiestri.

a) să aibă certificatul de măiestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără intrerupere ca calfă, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adeverință dela măiestri, la cari au lucrat;

c) în cerere să se arete anume locul unde voesc să se așeze ca măiestri, ce fel de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe socoteala lor?

Petru al Dincăi.

— Episod eroic din războiul independenței. —

— Sântem Români, să fim Români!...

— Ia mai lasă copilu-n pace și nu-l mai săruta, mei Petre; prea te-ai întrecut cu firea.

— Și taci din gură nevastă! dacă nu-l voi săruta acuma, cât îl am în brațele mele, căci — adaoșe Petru cu amărăciune — cine știe mâne unde oi fi eu și unde-o fi el.

Par'că-i trecu Vetii un fer ars prin inimă și, cât ai clipi din ochi se rostogoli pe pat și apoi ține-te plâns. Pasă-mi-te i-s'așarătat ei că nu-s a bine vorbele lui Petru al Dincăi.

Și așa era. Rușii abia trecuse Dunărea și mai mai să facă o baie rece, căci Turcii fi pusese pe drumul cel bun.

Se vorbea și prin Ruoăr precum că va fi războiu nevoe mare și de aceea pe semne, Veta prinse a plânge cu foc când Petru fi pomeni de mâne.

Și pe când el se încercă din toate puterile să-și mângăie nevasta, eată, că moș Căciulă veni ca din partea celor de sus să-l cheme la primărie.

Cum auzi așa, Veta sări în sus, se înlăntui cu brațele de gâtul lui și încep să strige:

— Nu te duce, Petre, nu te duce!...

Giaba căută moșul, și cu vorbe bune și cu mai rele, s'o facă să înțeleagă, — cu muierea nu eși la căpătăiu și pace...

Dacă văz și văz Petru că nu-i de înțeles, numai că-i dete brânci Vetii, eși cu unchiagul afară și trase zăvorul.

La ce-am mai spune că la primărie i-s'a poruncit lui Petru să fie gata până-n două ciasuri... c'o să meargă departe la luptă?

Și eată-l pe voinicul nostru venind spre casă, dar' de astă-dată au mai era omul de-adineaori. Tot trăgea el nădejde, doar' nu-i va veni rindul.

Găsi pe Ionică făcând darabană din ceanul de mămăligă, ear' pe Veta plângend.

Ar fi vrut el, sērmanul, să nu i o spue dintr'odată, dar' socoti că tot mai bine-i în față și cu îndrăsneală.

— Școală, Veto! ce o fi dacă... voi sta departe de tine... o lună... două... trei...

Numai că țipă Veta odată și căză ca și moartă. Petru lângă ea drept ca un brad din pădure, se uită țintă în pământ. Într'un târziu, după ce-și șterse o lacrimă cu mânaca cămeșii de borangic, luă cofa de pe vatră și o stropi cătra ca să se scoale.

— Mei Petre, ascultă de mine, încep să văstându-se; ascunde-te, bagă-te în pământ, și nu te duce, că e rău Petre, e rău... Simț eu că n'o să te mai întoreie.

Un fulger de mânie sclipi în ochii lui Petru; se sprigină bine de scaun, apoi punându-i mâna pe umăr, îi zise domol:

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parochial, că cercetează biserica noastră și e creștin bun și morai.

Dela toți concurenții se recere, ca cererile scrise cu mâna lor proprie adreseate consistorului archidieceșan gr.-or. în Sibiu, să le înainteze până la 31 Decembrie, 1901 st. v.

Acei concurenți cu oare-care studii gimnasiale, cari se vor aplica ca învățăcei la sculptură în lemn, bårdășit și la zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățăcei ori sodali la aceste meserii și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor, ori în ateliere mai mari, în cari să poată câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărișoare.

Cererile neinstructate în regulă și cele înaintate după terminu nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară a consistorului archidieceșan, ținută la 1/14 Octombrie 1901.

Ioan Mețianu,
archiepiscop.

PARTEA ECONOMICĂ.

Limpezirea vinurilor.

Limpezeala unu vin este unu din factorii principali, care-i dă valoarea comercială. În adevăr vinu turbure face o impresiune urită la vedere și produce o impresiune rea și vătămătoare gustându-l... Din această cauză vierul sau comerciantul de vinuri, întrebuințează toate mijloacele permise de legi și regulamente, pentru a pune în consumațiune un vin limpede și strălucitor.

Când vinu are o compozițiune potrivită și este sănătos, această limpezeală se câștigă în cele mai multe cazuri priticind vinu des. Când însă vinu din d.ferite împrejurări (boale pricinuite de bureți, ploi dese etc.) nu are o compozițiune cu totul normală, atunci priticirile singure nu numai că nu dau vinului limpezeala cerută, dar' încă pot produce un efect cu totul contrariu.

În asemenea cazuri trebuie limpezit vinu în mod măiestrit, pentru ca să-

scăpăm cât se poate mai curând de acele materii (materii tartrice colorante, oxydante etc.) care-i produc și-i păstrează turbureala și care materii pot provoca fermentațiuni secundare foarte periculoase pentru vin.

Toți, cei-ce cunosc importanța ce o are faptul de a da publicului un vin limpede, știu, că ne putem scăpa de acele materii prin cleire și filtrare.

Cleitul, până în present cel puțin, pare chiar a fi preferat filtratului, deși prin cleit se introduc în vin substanțe străine capabile de a-i face rău.

Numărul substanțelor întrebuințate astăzi la cleit este foarte mare. Noi vom enumera astăzi pe acele ce se bucură de mai multă favoare din partea vierului.

În fruntea acestor materii punem albumina albușului de ou, pe care o putem întrebuința ori de câte ori putem găsi ouș proaspete și eftine. În albușul oușlor se găsește 12.5% albumină. După dl Shutzemberger albușul unu ou conține la sută: apă 82.88, albumină și membrane 16.46 și săruri minerale 0.66.

Trebuie să avem grije, ca la cleit să nu întrebuințăm absolut de loc gălbinaș de ou, căci acesta conține substanțe care prin descompunere dau naștere la gazuri rău mirositoare și la materii putrescibile, care dau vinului gustul de putrezit și un miros de ouș clocite.

Trebuie de asemenea să grijim a nu întrebuința decât ouș cu totul proaspete, căci chiar albușul oușlor stătute poate să dea vinului gustul seu întocmai ca gălbinașul.

Numărul oușlor de întrebuințat este de 2—3 la hectolitrul de vin. La albușuri mai adăogăm pentru 2—3 ouș 10... sau cel mult 15 grame de sare, care are de scop de a înlesni disolvarea albuminei și de a precipita toate materiile solide care ar înota în vin.

După Dr. P. Carles din Bordeaux, nu trebuie depășită dosa de 10 grame sare de bucătărie pentru un hectolitrul de vin. Această cantitate introduce în vin 0.10 cloruri de sodiu la litru, care împreună cu clorurile naturale din vin nu trec peste 0.20 la litru.

Pentru a prepara oleiul de albuș se sparge fiecare ou separat deasupra

unei farfurii curate, în care lăsăm să se scurgă numai albușul curat, după ce ne-am asigurat mai întâiu că oul nu miroasă.

Se adăogă apoi un pahar de apă, și cantitatea necesară de sare de bucătărie disolvată în apă, apoi se bate bine cu o furculiță până când se preface albușul în spumă.

Oușlor aduse în starea aceasta li se adăogă 1—2 litri de vin și apoi se bat din nou până ce se amestecă vinul pe deplin cu albușul. Acest amestec îl turnăm apoi în vasul de limpezit, amestecând bine tot vinul cu materia turnată în vas. Pentru a putea bine amesteca vinul cu amestecul de albuș e de recomandat ca butoiul să nu fie tocmai plin.

Farfuria, în care am bătut oușle, trebuie spălată cu puțină apă sau vin, turnând aceasta în vin înainte de a-l amesteca.

Dacă vasul e mic, amestecul se poate face, astupând vrana și rostogolind butoiul. Dacă vasul e mare, atunci se scoate vinu pe la partea de jos și se introduce cu pompa pe la partea de sus, până când a trecut cel puțin 1/2, din vin prin pompă.

Vinu în această stare se lasă să se odihnească câteva zile (12—15, după anotimp), pentru ca albumina să aibă timpul necesar pentru a se închea sub influența alcoolului și a taninului, și a se așeza la fund. Când vinu e limpede se trage în alt vas.

Dacă operațiunea nu a reușit, ea trebuie reincepută, însă înaintet rebue să tragem vinu de pe drojdia formată cu prima operațiune.

În străinătate se găsește în comerțiu praf de albuș de ou, care de asemenea poate fi întrebuințat când nu găsim ouș proaspete. El dă rezultate foarte bune. Cantitatea de întrebuințat este de 10 grame praf la hectolitrul de vin.

Albușul de ou trebuie să notăm că e considerat ca cea mai bună materie de limpezit pentru vinurile negre.

Pentru vinurile albe se întrebuințează de preferință oleiul de morun sau ichtiocolul. Această substanță conține în mijlocie 85—95% gelatină curată, n'are

Veto! Vrei să mă faci fricos? mă înveți să fug de luptă? Dacă nu m'oiu duce eu și altul și altul, nu vezi tu că ni-s'a dus moșia? Că ne-a cotropit-o Turcul ori Muscalul? N'auzeai ieri pe popa Nicolae?

Nu mai cuteză să vorbească și se mulțumî cu plânsul. Și îi era și ei rușine de ce zisese mai nainte.

— Ia ascultă Veto! dă-mi cea raniță din cuiu, vîră în ea o azimă, că mă duc. — Și haide mai iute, ce Dumnezeu?

N'apucă Veta să isprăvească de rinduit hainele bărbatu-seu și trimbița s'auzi.

Și când eși Petru pe ușe — după ce căutase să-și facă nevasta mai bărbată — Veta nu mai știa unde se află.

Par'că se învirtea pământul cu ea. Da se puse să îmbrace pe Ionică, da s'apucă de dereticat prin odae, da ce nu făcù ea numai și numai să-și ese din cap gândurile cele negre.

Dar' de unde!

Petru al Dincăi făcea minuni de vitejie peste Dunăre.

În fiecare seară se lauda c'o ucis nu știu câți de-i cu fes.

Totuși nu cu Turcii avea el de tras așa mare necaz, cât cu Bulgarii.

Și ce ai cu ei mei Petre? îl întrebă odată Nae din Dudești, — ce, nu's tot creștini?

— Da dacă's de o cruce cu noi — n'ar mai fi fost să fie — ce să le fac? Sînt ciudați mei Nae. Nu ți-ar da ei un ou, o găină... să te vadă dându-ți sffrșitul. Tu nu vėzuși mai alaltăieri, cum se sfădea căpitanul nostru cu ei? Era să-și impuște pe toți grămadă... Nu pricepeau bivolarii că trebuie să dee douăzeci și cincini de cai pentru tunurile din vale. Și doar' ne luptăm și pentru ei!

...Când fù de luat Grivița, Petru se puse înaintea tuturor. Vrea el să-și arete vitejia în ziua de 30 August...

Ei!... nu știa sormanul, că în astăzi mare, mare de tot, avea să-și lase

din urme pe câmp.

Căci, tocmai când Turcii sloboziau șrapnele ca ploaia, când Muscalii întârziase ca de obicei, când Curcanii noștri cădeau cu ura în gură, Niță, un flăcău din satul lui venit cu el odată la luptă se împleteci de o sabie păgână.

Petre își aduse aminte lacrēmile māsii când fu la despărțire, o vėzù plângendu-și băiatul, singurul ei sprigin, și mâna nu mai putù lovi.

Ca o nălucă 'i-se infățîșă înainte bordeiul bătranei, moartea lui Niță, jelea și golul familiei, și atunci zărind pe unu gata să calce mortul în picioare îl ridică de jos și ca fulgerul se repezi înaintea cu el în spinare pe urma lui Valtor Mărăcineanu. Trech un șanț, dobori un gard, spintecă un Turc, când... o aachie de obuz, sffrăind prin aer a moarte îl trînti în șanț...

Când se trezi a doua zi, mai avea doar' un picior. Dar' pe piept îi atîrnă falnica cruce a trecerii Dunării... Vărsă

nici miros nici gust. Calitatea sa se cunoaște mai cu seamă pe albeața lui. În comerț se găsește în formă de foi 1/2, transparente. Ichticolul sau cleiul de pește prezintă un neajuns, pe care însă îl putem înlătura. Când vinul este sărac în tanin și alcool, cleiul rămâne în soluțiune îngroșându-l în loc de a-l lipezi. Trebuie prin urmare să cunoaștem cantitatea de tanin conținută de vin înainte de a întrebuița cleiul și a determina cantitatea de tanin ce trebuie să-i mai adăugăm vinului dacă e sărac.

Pentru a simplifica operațiunea se poate tanisa ori-ce vin ce urmează să fie cleit, adăogându-i 4—8 gr. tanin la hectolitrul, care adăugându-se va face cel puțin cu o zi înaintea cleitului.

Cantitatea de clei de întrebuițat pentru vinurile albe este de 2—3 gr. la hectolitrul; pentru vinurile negre de 4—6 gr.

Cleiul de pește trebuie mai întâi topit; operațiune ce trebuie făcută cu grijă fiindcă cleiul se topește greu. Pentru acest scop mai întâi rupem cleiul în bucăți mici sau îl tăiem mărunt cu un cuțit. Astfel în bucăți se spală bine cu apă rece ca să se ia praful, apoi se pune în apă să stea într'un vas de pământ, până se umflă, adică o zi. În acest interval este bine ca din timp în timp să mai punem câte puțină apă, ca cleiul să stea înmuiat.

După 12—24 ore, cleiul este prefăcut în un fel de răci. Atunci se adăogă puțină apă caldicioasă, și se frământă bine cu mâna, astfel ca să se sdrobească bine toate bucățelele care nu se înmuieră singure destul de bine. Il punem în o pânză curată storcând bine astfel ca toată apa să fie separată.

Cleiul astfel preparat, este bătut într'un sfert de oră cu puțin vin, și apoi turnat în vasul cu vin de limpezit.

Un alt procedeu recomandat pentru prepararea cleiului constă în a pune bucățelele de clei în apă acidulată cu acid tartric.

Bucățelele de clei se pun într'un vas curat unde punem 5 litri de apă caldă și 100 gr. de acid tartric. După 12 ore, mai adăogăm 5 litri de apă ear' din timp în timp amestecăm totul

cu o lingură de lemn. După 24 ore cleiul fiind bine umflat, i-se adăogă puțin vin și apoi din timp în timp punem vin, până se formează un hectolitrul.

Când cleiul este astfel preparat nu avem decât să-l trecem prin o pânză curată. Cantitatea de clei de întrebuițat la un hectolitrul de vin variază după cantitatea de clei uscat ce am întrebuițat la prepararea soluțiunii.

Pentru a amesteca cleiul preparat cu vinul de limpezit, procedăm întocmai ca cu albușul de ou.

Acestea sunt cele mai importante materii întrebuițate la cleirea vinurilor. Mai sunt însă o mulțime de altele cum este sângele, scrobeala etc. dar mai puțin importante.

V. F.

Boalele lipicioase la animale.

(Urmare și fine).

Boala de gură și de picioare, adică febra aftoasă, este o boală molișitoare, care lovește mai des boii, vacile și vițelii dela cari o prind apoi oile și porcii. Boala aceasta rare-ori aduce moartea la vitele mari dar foarte des ucide vițelii mici.

Boala se cunoaște când începe să ese în gură pe gingei și pe niște beșicuțe, cari plesnesc și în locul lor rămân niște bube din care une-ori curge și câte puțin sânge. Vitei bolnave îi curg balele necurmat și din cauza durerii nu mai mănâncă și nu mai rumegă.

Când se întâmplă să ese și printre unghii beșicuțe de care i-a eșit în gură și dacă se fac și acolo hube, atunci vita abia mai umblă schiopătând. Dacă nu se îngrijește bine, adese-ori îi cad și unghiile și atunci vita șede jos.

Vacile cu lapte nu mai dau lapte nici de jumătate decât dedeau și este mai apăsos. E primejdios pentru copii ca să bea lapte dela vaci bolnave, căci se pot îmbolnăvi și ei de durere de gură. Cea mai bună pază este ca în timpul cât vaca boalește să nu o mulgem și nici vițelul să nu sugă.

Această boală se vindecă ușor, dacă spălăm vita în gură cu doctorii date de medicul veterinar. Vitele bolnave trebuiesc despărțite de celelalte și

nici la pășune să nu se deie împreună.

În timpul cât vitele sunt bolnave și nu pot mânca fână se le deie țărițe muiate în apă ferbinte și în lipsă se li-se deie mălaiu. Durerea de gură căutată în pripă se poate vindeca în 15 zile, dacă însă se dăinuește boala atunci poate dura și 10 săptămâni.

Versatul oilor sau bubatul. Oile bolnave au niște bubulițe mici pe burtă și mai cu seamă pe lângă țite. De pe burtă se întinde pe vinele picioarelor în jos și în sus pe coaste. Une-ori bubulițele es pe bot, pe urechi și chiar pe pleoapele ochilor.

Aceste bubulițe țin numai câte o săptămână și apoi se vindecă. Când însă e murdărie în staulele oilor nu numai că nu se vindecă, dar coc și fac puroaie ținând câte o lună de zile.

Prin părțile unde bubulițele coc, lâna cade și rămâne ici-și-colea câte un stof. Dacă oile sunt slabe, lâna cade și mai ușor. Numai la oile răscoase mai cade astfel lâna. Când versatul e ușor, se vindecă în 7—10 zile fără se moară decât cele slabe și guște; une-ori ține și o lună și atunci mor multe dintre cele bolnave.

Versatul nu e boală grea, dar fiindcă oile se îmbolnăvesc una câte una, așa că boala durează prea mult, veterinarii le îmbolnăvesc pe toate îndată ce s'a ivit boala la una. Imbolnăvirea se face altoind oile sănătoase cu zeama stoarsă din bubulițele dela oile bolnave, care nu sunt pline de puroiu.

Staulele unde stau oile bolnave trebuie să fie ținute curat și să se facă spălături. Îndată-ce se ivește boala, oile nu se pot duce în altă comună și nici vinde pentru străinătate până se stinge boala. Când se ivește boala trebuie să o facem cunoscută primăriei, ca să vină medicul veterinar.

Cârceagnul oilor și ndul cu sânge al boilor. Cârceagnul oilor este mai periculos decât vărsatul, căci omoară mai mult de jumătate din oi. Cârceagnul la oi este aceeași boală cu pișarea cu sânge la boi.

Adăpatul în ape stătătoare și mocrile murdare poate să aducă aceste boale. Îndată-ce vedem că vitele s'au îmbolnăvit, trebuie schimbate într'alt grajd și adăpate cu apă curată. Apoi este bine să facem declarație la primărie, ca să vină medicul veterinar, care le dă chinină la toate vitele.

Colera și anghina paserilor sunt cele mai periculoase boale la paseri, fiindcă puține scapă din cele-ce se bolnăvesc. Aceste boale sunt foarte molișitoare incubându-se mai ușor prin apă și mâncare.

Găinile de holeră mor repede. Curcanii prind boala mai ușor ca găinile și mor chiar mai ușor.

Găinile atinse de anghină, lumea le crede adesea că au țifnă.

Când băgam de seamă că o pasere nu vrea să mănânce și stă par'că ar fi plouată, dacă-i pică din cioc câte o picătură de apă, și dacă are găinațul subțire și păturos se punem repede să

lacrămi de voinic, când Doamna Elisabeta, dulcea lor mamă de suferințe veni să-l vadă. Încercă să se ridice într'o mână doar' i-o putu sărută mâna; dar puterile îl lăsară, și oăzū pe perină amorțit. (Va urma).

RÎS.

Socoteală evreească.

Beutură de tot felul

Itico are 'n prăvălie

Și mai are și pe Rifca,

Balabustă durdulie.

Itico ține socoteala

Toată ziua la tejghea;

Rifca drăgălaș slujește

Pe ori-cine ea să bea,

Și câștigul merge bine,

Deși marfa-i pcoătoasă;

Prost e vinul și rachiul,

Însă Rifca e frumoasă.

Itico! Uite mușterful!

Nu vezi Itico? M'a oiupit?

— Un rachiu, mai adă unul.

— Itico alta n'a auzit.

Și când Rifca ear' se plânge

De un altul o'o sărută,

Itico face socoteala

Beuturii desfăcută.

Dar' când e vorba de plată

Mușterfū-i supărat.

— Socoteala prea e mare!

Jupâne, m'aj încăroat!

— Eu să-ncaor! Zău nu se poate!

Dumneata chiar socotește:

Vin!... Rachiu!... și sărutarea!...

— Cum, și asta se plătește?

— Dar' ce crezi? Itico îi zice!

Rifca nu este a mea?

Nu mănâncă? Nu se'mbracă?

Eu nu cheltuesc cu ea?

(Apăr. Naț.) Căpitan. Em. Paracanu.

se curețe cotețul, să se spele cu leșie ferbinte și apoi cu apă fenicată 5%; paserile bolnave le punem deoparte și pe cele moarte le îngropăm, ca să scăpăm de holeră, căci altfel le curățăm pe toate.

»Călinarul Poporului«.

Voci de presă.

Asupra »Călinarului Poporului« pe 1902 ziarul nostru se pronunță foarte favorabil. Dăm azi două păreri din două ziare:

„Familia“.

În »Familia« din Oradea un anonim E. Doda, făcând istoricul de 16 ani al Călinarului, în care se constată, că »Călinarul Poporului« a progresat mereu, referitor la noul Călinar — al 17-lea — scrie următoarele:

În estan, earăși a fost primul; și mi-se pare că tot primul va rămânea și după calitate.

Are și în estan 13 ilustrațiuni, dintre cari relevăm portretele; Dr. Teodor Mihali, avocat în Dej, Florian cav. de Porcius, general Candiano-Popescu, apoi pe Crispi, Krüger, Mac-Kinley și în fine costume naționale, zidiri monumentale și biserică.

Cuprinsul literar e pe cât de bogat, pe atât de variat și naționalist în toate. Începe cu »Cele 10 porunci ale Românilui« și sfârșește cu »Cele 10 porunci ale economului de vite«.

Printre aceste decaloguri găsim vre o 10 pagini de Cosbuc și o drăgălașă idilă de Maria Cunțanu. Apoi: Împărăteasa înțeleaptă, poveste de Dum. Stăncescu, »Ungurii din Ujfalău«, de I. Căndea va fi de sigur cu plăcere cetită de Românașii nostri. »Gariunia«, ce urmează, e o alegorie destul de străvezie cu tendențe politice. În aceeași direcțiune bate și Octavian, în poezia sa »Domnului să ne rugăm«. Rar se cutesc versuri așa de frumoase și așa de oarzan românești. »Popa care știe carte«, de V. A. Urchiuș — autor predilect al »Călinarului« e frumoasă, dar are prea multe moldovenisme, neînțelese la noi.

»Răvașul nostru« e făcut în forma cea veche, bine împărțit, dar mai vast ca ori-când; cuprinde 37 pag. Ca »răvaș« se pare prea lung.

Interesanti sunt articolii instructivi economici: »Băncile noastre și împrumuturile sătenilor«, de V. C. Osavadă, articol din care toți putem învăța.

Mai interesant dintre toate mi-se pare articolul: »Bucătăria țeranului«, de Ana Flores, învățătoare. Este specialitatea călinarului din estan. În acest valoros articol cetitoarele află îndrumări foarte bune cum să fearbă câte-o mâncare mai bună, mai nutritivă și cu puțină cheltuială. Nici în foile populare, nici în cărți nu s'a insistat la noi în această direcțiune. Și Doamne de treb. întâ e. Chestiunea culinei țeranului e o chestiune de viață și vitalitate.

Fie ca harnica învățătoare să fie imitată de colegile sale, ear țăranele române să învețe din scrisorile lor.

Ear stimații cetitori și cetitoare ai »Familiei« noastre vor înțelege acum de ce mi-e prieten mie »Călinarul Poporului«, și de ce cred eu, că toți inteligenții nostri, cari propagă astfel de cărți, săvârșesc un adevărat apostolat

cultural și național în mijlocul poporului românesc.

E. Doda.

»Unirea«.

»Unirea« scrie: »Călinarul Poporului«. Cu premii fulgi de neaună a venit la noi lăjitul călinar, care apare acum în anul al XVII, bogat și variat ca totdeauna, are mai multe ilustrațiuni frumoase, scoase mai ales din lumea românească.

Știri economice, comerț. industr. jurid.

Esportul de pește din România. După știrile primite la ministerul de domenii, esportul peștelui din bălțile Dobrogei a luat un mare avânt.

Săptămâna trecută s'a esportat în Austria pește proaspăt în cantitate de peste 300.000 kilograme.

În vederea acestui mare avânt al esportului de pește, direcțiunea generală a C. F. R. a construit mai multe vagoane sisteme pentru transportarea peștelui prin Austria, Germania și Anglia.

Incassarea dărilor. Ministrul de finanțe a dat o ordinațiune, prin care oprește vânzarea mobilelor și a uneltelor din casă pentru restanța de dare.

Țigarete noi. Ministrul de finanțe a pus în comerț următoarele specialități de țigarete egiptene: »Lotus«, 100 buc. 7 cor., 25 buc. 1 cor. 76 bani. Specialitățile »Elite«, »Pourless Princes«, »Figaros«, »Ramses« și »Horus« se pot căpăta și în pachete de 25 bucăți.

Boale de vite s'au constatat în Micehaza și Săn-Mărtin (com. Solnoc-Dobâca) și Armeni (Alba-Infer.) la cai (ria).

O mină nouă. Locuitorii din Greovaș, M. Gurea și A. Gindu au aflat în comuna Agadici (comit. Caraș-Severin) o mină de aur. Minerajele mai conțin și argint, plumb și aramă în cantități mari.

Responsabilitatea avocatului. Dacă la esoperarea unui împrumut, precum și la redigiarea obligațiunii și la ridicarea împrumutului votat, a intervenit ca plenipotențiat al împrumutătorului, un avocat, atunci acesta, față de institutul de bani, este responsabil pentru aceea că cel ce a cerut împrumutul este identic cu proprietarul imobilului oferit ca ipotecă.

Comasația în Brad (Sibiiu). Tribunalul din Sibiiu provoacă pe cei interesați, ca toate reclamațiunile etc. să le înainteze până la 31 Maiu 1902.

Culesul viilor la Sighișoara, Reghinul-săsesc și Richisdorf a dat rezultate mulțumitoare. Viile cele noi și cele stropite cu acid carbonic sulfuric au dat o recoltă bogată.

Filoxera. În viile dela Reghinul-săsesc a constatat inspectorul de vîncultură filoxera.

SFATURI.

Cum să inferăm vitele. Din multe părți au sosit plângeri la ministrul de agricultură, că prin inferarea vitelor pe pulpe se strică chiar partea cea mai bună a pielii, prin ceea-ce scade valoarea ei. Ministrul a dat o ordinațiune, prin care recomandă economilor, că dacă nu pot să lase inferatul, să-l facă ori pe cornul ori pe falca vitei. La trasul pielei încă se fac de multe ori greșeli, lucrându-se cu negrije și tăindu-se în piele, ceea-ce eară face de pielea nu are prețul, ce i-s'ar cuveni.

Cari porcei să-i ținem? Pentru crescut nu sînt toți porceii buni. Unii sînt leneși, cari sug numai siliți; acestia pot să fie bolnăvicioși. Alții se tem de ori-ce vîntuleț și ploaie, așa că nici acestia nu se vor face puternici. Sînt apoi alții fricorși, cari încă nu se vor îngrășa bine. Vom ține dară numai astfel de porcei, cari sînt mîncăcioși, prin ceea-ce dovedesc că mistue bine. Vom alege apoi de aceia, cari nu se tem de schimbările temperaturii, căci acestia dovedesc, că sînt sănătoși și puternici. Porcei neli-niștiți încă nu vom ține, căci acestia nu se îngrășă ușor, așa că o parte mare din nutreț le-o dăm înzădar.

Un semn sigur de fătare la vacă e vîna, care merge dela rădăcina coadei înspre oasele din afară ale lighianului. Când e vîna aceasta încă tare și întinsă, fătutul nu e aproape, când e moale, se poate întempla în restimp de 24 ore, când a dispărut de tot e semn, că în câteva ore are să urmeze. Pipăind adese ori această vîna, putem dară cunoaște apropierea fătutului.

FELURIMI.

Două milioane bani falsi. Direcțiunea băncii naționale grecești din Atena a primit zilele acestea o scrisoare anonimă din Berlin, unde se zice că funcționează sistematic o bandă internațională de falsificatori de bani. Consorțiul acesta a fabricat deja bancnote grecești în valoare de peste două milioane de drahme și timbre grecești în valoare de vre-o două sute de mii de drahme. Banca a predat chestiunea poliției din Berlin, care a și aflat »cui-bul« la o fabrică de ilustrații. Șeful ban-dei este un Grec, Dakiati, care e însă supus german. S'au aflat la el scrisori, pe baza cărora s'au făcut mai multe arestări în Atena și Paris.

Din muncitor milionar într'un an. În Mexico de present se vorbește foarte mult despre un muncitor cu numele Pedro Alvarado, care descoperind o mină bogată, în timp de un an a ajuns milionar. Cam înainte de aceasta cu un an Alvarado locuia în Parral, un oraș în statul Chihuahua, și purta și el, ca alți muncitori, opine, ear astăzi are pe lună un venit de peste 800.000 franci.

CRONICĂ.

Nou avocat. Dl. Dr. Octavian Vas face cunoscut, că și-a deschis cancelaria advocațională în Făgăraș.

Un act laudabil. Dl. Teod. Boca Someșanul scrie în Trib. Pop., că preotul Vasile Bălan, din Boroș-Ineu, în înțelegere cu soția sa, s'au asigurat la societatea „Standard” pe suma de 4000 cor. în favorul bisericii gr-or. române din Boroș-Ineu, cu condiția, ca după moartea lor să se facă din suma de asigurare o fundațiune conform testamentului ce vor lăsa.

Dela „Asociațiunea” aradană. Joi seara s'a ținut prima ședință literară a cercului măiestrilor români din Arad, sub conducerea secretarului „Asociațiunii”, dl. S. Secula. Secretarul „Asociațiunii” vorbește celor întruniți despre scopul acestor fel de ședințe, scoțând la iveală importanța lor pentru dezvoltarea sentimentului național, cultivarea solidarității, ridicarea nivelului cultural și moral. S'a citit apoi o legendă de dl. V. A. Urechia, și s'a comentat.

De ale administrației ungurești. În 31 Oct. n. s'a făcut alegere de notar în ceroul Ormenișului-de-Câmpie. Timp de două luni îi trebuî dlui fisolgăbiru Veszpremi Antal, ca să se gândească asupra lucrului, că din 8 concurenți: 4 Români, 2 Jidovi și 2 Maghiari, pe cari să-i pună în candidație. Și rezultatul? A candidat 2 Jidovi și 2 Maghiari și Români nici-unul, deși mai bine de 90% ale locuitorilor din cele trei comune: Ormeniș, Silivașiu și Craifalău, sînt Români.

Să nu se presupună, că pe Români concurenți nu i-a aflat calificați pentru acel post, de oare-ce unul dintre ei e absolvent de gimnasiu și maturisant, care în timpul voluntariatului la miliție își câștigă rangul de sublocotenent, servi lângă un notar vre-o doi ani și de prezent — ca cenzurat — e scriitor denuit la solgăbiriatul din Teaca. Al 2-lea servi vre-o 10—12 ani, ceilalți încă sînt cenzurați ca și cei candidați.

Români, cari formează majoritatea absolută în comitetele comunale, au ales prin aclamațiune pe un Maghiar, fost scriitor lângă notarul mort, pentru-ca astfel să împedee planul domnilor câștigați de cătră unul din Jidovi; ear' de altă parte temându-se, că vor păți ca Români din ceroul notarial al Sănpetruului, unde necandidând acest fisolgăbiru nici un Român, Români s'au retras protestând, ear' domni aleseră un Evreu străin, rămânând cu recursul ne-luat în seamă nicăiri. — Așa se face dreptate la noi, dar' pentru aceea tot se află slabi cari țin cu străinul la alegeri comitatense și dietale.

Urmările păgânismului. În Franța, unde guvernul e jidovit, s'a votat o lege, care a silit pe mulți oălugări și oălugărițe, cari trăiau făcând acte de binefacere față de deaproapele, să părăsească țeara. După o statistică a bi-roului central francez au dispărut sau sînt pe cale de-a dispărea următoarele institute de binefacere: 85 institute pentru mame sărace, 87 asile pentru morboși, cari nu pot fi vindecați, între cari un sanatoriu pentru leproși, 172 asile pentru muncitori, 229 asile pentru bătrâni, 398 spitale și apotece, unde se dau medicamentele gratuit, 398 ateliere, 512 asile de copii, 570 instituțiuni pentru bolnavi, 691 orfelinate și 1428 de bi-rouri pentru ajutorare.

Chirotoniri. Vineri, în ziua sfântului Dumitru au fost chirotoniți întru diaconi și Duminecă în 10 c. au fost ordinați ca preoți, clericii absoluți: Gregoriu Manuilă, numit capelan în Tohanul-vechiu, în vicariat; — Iuliu Băieș, adm. paroch la Huduc, distr. Reghin. Ioan Stanciu, în Viștea-inf. vicariat; Toefil Popovici, în Vorumloc, districtul Mediaș.

Lefuri grase. Lordul Salisbury primește 125.000 cor. leafă ca prim-ministru, fiul seu, lordul Crawborne ia ca sub-secretar de stat la esterne 37.500 cor. pe an. Nepotul seu Arthur Balfour, secretar de stat la ministerul de finanțe 125.000 cor.; ear' celalalt nepot al seu, Gérald Balfour, șef de secție la ministerul de comerț 50.000 cor. Ginerel seu lordul Selborne primește 102.500 afară de locuință, ear' un alt nepot prin alianță, ca sub-secretar de stat la lucrările publice ia 62.000 cor. Cu alte cuvinte neamul lui Salisbury costă pe Anglia: 502.000 cor. pe an.

Earăși gendarmii. Frații Perian din Steierdorf, patru la număr s'au dus zilele aceste la Oravița, având o afacere la judecătoria cercuală. După-ce și-au isprăvit lucrul au intrat în o cărcimă, unde au inscenat o bătaie, zdrobind mobilierul localului. În curând au sosit la fața locului gendarmii, pe cari frații i-au atacat, așa că impenații au fost siliți să facă us de arme. Unul din frați a fost rănit de moarte, ear' ceilalți au fost duși în închisoare.

Astfel li-se scrie cazul ziarelor din Pesta. Oare nu va fi și aici la mijloc vre-o „bravură” gendarmerească.

Membri în secția școlară. Ioan F. Negruț, profesor de preparandie în Blaj, a fost numit membru ordinar în secția școlară dela „Asociațiunea”, în locul rămas vacant prin trecerea membrului Dr. Vasile Hossu la secția economică.

Despărțământul „Alba-Iulia” al „Reuniunii inv. români gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș” își va ține în sensul §-lui 21 al statutelor, adunarea generală de toamnă Sâmbătă în 23 Noemvrie st. n. a. c., în școala gr.-cat. din Galda-inferioară, la care sînt invitație toți membrii fondatori, ordinari și ajutători ai despărțământului, precum și toți spriginitori învătământului.

Serum contra tifusului. Charmessau, profesor în Paris, fost elev al lui Pasteur, a descoperit serul contra tifusului.

Din statistica lunii Septemvrie. S'au născut 64.767 copii vii și 1187 morți. În etate sub 7 ani au murit 18.003, peste 7 ani 16.019, sporul natural al populațiunii e deci de 30.745. Socotite cele 9 luni ale acestui an, sporul a fost cu 7507 suflete mai mic ce în timpul corăspunzător al anului trecut. Mai puține nașteri au fost în Ardeal. În 39 comune au fost mai multe casuri de moarte decât de naștere, în 3 comune n'a fost nici o naștere, dar' au fost 6—9 casuri de moarte.

Căsătorii s'au încheiat 8419, cele mai multe în comitatul Torontalului.

În Septemvrie s'au estradat 5583 pasapoarte. Cele mai multe s'au dat în comitatele Brașov (675), Sibiu (472), Zemplin (432), Ciuc (412), Târnava-mare (310), Făgăraș (147), Trei-scaune (137), Torontal (128). Cele mai multe pasapoarte s'au dat pentru România (1994), cealaltă Europa (1774), America (1625). În Croația și Slavonia s'au dat 3334 pasapoarte, dintre cari 1485 pentru America, 685 pentru Bosnia și Herțegovina și 208 pentru România.

Iubileu de 50 de ani. În ziua de sf. Dumitru s'a sêrbat în Pécica iubileul de 50 de ani de serviciu învățătoresc al veteranului dascăl român Ioan Ardelean. Cu această sêrbare a fost întrunită și adunarea învățătorilor. Sêrbarea a reușit în mod strălucit; harnicul purtător al luminei în mijlocul poporului în curgere de o jumătate de veac s'a văzut încunjurat cu iubire și devotament nu numai de foștii sei elevi, ci și de reprezentanți ai bisericii, pe care iubilantul a slugit-o cu credință, și un număr public român din toate straturile societății. Ca reprezentanți ai P. S. Sale dlui Episcop diecesan și a Ven. Consistor, au luat parte. C. Sa Roman Ciorogariu și dl. V. Goldiș.

Necrolog. Subsemnații cu inima zdrobită de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcuților, că prea buna noastră soție, soră, mătușe și cumnată *Justina Cosma n. Suba*, cassara „Reuniunii femeilor române gr.-cat. și gr.-or. din Roșia” după un morb greu și îndelungat fiind împărțită cu s. Taine și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului la 3 Nov. orele 11 $\frac{1}{2}$, a. m. în al 63-lea an al vieții și în al 28-lea an al fericitei sale căsătorii. Inmormântarea s'a făcut în 5 l. c. Să-i fie țărina ușoară, și memoria binecuvântată! *George Cosma*, ca soț. *Ana Suba*, ca soră; ved. *Roza Suba n. Vuzdugan*, ved. *Stefan Moritz*, *Iuliana Gruber*, *Ecaterina Coama n. Gruber*, *Ioan Coama*, paroch gr.-or., *Nicolae Cosma*, cumnați și cumnate, precum și numeroși nepoți și nepoate.

Timpul. Pe când prin Ardeal e în cele mai multe locuri un timp frumos, în nordul Ungariei și prin unele părți ale Maramureșului a nins din greu, așa că pe alocurea s'a întrerupt și comunicațiunea.

De ale nazariensilor. I. Tóth, plugar din Bakoszak, jefuise în anul 1894 pe un vecin al lui de 140 florini, fără ca să poată fi descoperit. Într'aceea s'a făcut nazariens și cum acestia vreau să se arete, la început cel puțin, mai creștini ca alții, s'a dus la vecinul lui să-i răsplătească banii furați. Vecinul l'a dat însă în judecată. Curtea cu jurați l'a achitat.

Sfințirea unei biserici românești în Lemberg. În timpurile vechi prin Galiția până în Moravia erau multe sate locuite de Români, cari toți s'au topit în restimpul veacurilor în marea Rutenilor și a Cehilor. Urme dela ei au mai rămas numai în unele cuvinte și nume. Cea mai tare urmă e și biserica română din Lemberg. În 14 Oct. v. s'a sêvrșit acolo sfințirea noiei biserici ortodoxe române, cu hramul sf. Gheorghe, zidită în locul vechii biserici, care fiind amenințată a se risipi, s'a dărîmat din ordinul autorităților.

Zidirea acestei noie biserici s'a început la 22 Septemvrie 1897 și s'a făcut cu spesele fondului religios ortodox din Cernăuți. Biserica e de toată frumuseța, de peatră și cărămidă, în stil bizantin. În curtea acelei biserici, s'a zidit și o prea frumoasă casă pentru parochie.

La această sêrbare a luat parte și consulul României din Cernăuți, dl. A. Cogălniceanu, precum și cunoscutul profesor din Iași, dl. T. Burada, care a călătorit prin toate țările, în cari a putut să dea de urmă de Român.

Preoții bisericii, pentru mai mare onoare și dragoste ce au arătat dlui Burada, au găsit de cuviință, ca d-sa să cetească Apostolul, când urma a se încunjura biserica cu sfințele moaște Dl. Burada cu inima plină de bucurie, a primit aceasta, și a cetit atunci Apostolul în românește.

Sfințirea bisericii din Sigau. În 8 Noemvrie s'a sfințit noua biserică din mica comună Sigau aparținătoare tractului și diecesei gr.-cat. a Gherlei. Această comună abia numără 52 de familii, dar' prin buna chiverniseală a fostului preot și-a ridicat o frumoasă și solidă biserică. La actul sfințirii a luat parte mult popor.

La orele 8 se începe utrenia, după care protopopul Gherlei, Alex. Lemeny, ca delegat episcopesc, în cuvinte duioase ia rămas bun dela vechea biserică, acesteia îi urmează sfințirea apei, stropirea noiei biserici, după care se îndeplinește sf. liturgie de către delegatul episcopesc și 12 preoți, cântând corul școlariilor condus de Vas. Pop, învățător. Preotul Ioan Sonea a ținut predica ocazională, frumoasă și foarte instructivă, după care s'a predat cultului public.

Cu 13 ani înainte, când preotul David Deac — de prezent în Piglesia — a ocupat parochia Gichișul-de-sus cu filia Sigau, aci nu era avere decât 479 fl. în obligații și locurile donate de Maria Darie, dar' prin conștientioasa manipulare și prin zelul fostului preot, în primăvara anului trecut s'a început zidirea bisericii, care a costat 3600 cor. fără a se repartisa ceva pe popor. Poporul din Sigau datorește marea mulțumită fostului seu preot, cum și curatorului Alexandru Iancu, care a lucrat foarte mult pentru ajungerea nobilului scop.

Sfințire de școală și festivități în Șomcuta. Credincioșii români gr.-cat. din Șomcuta-mare invită la *festivitățile și petrecerea* ce se va aranja din privilegiul sfințirii nou edificatei școale române gr.-cat. în 9/21 Noemvrie 1901 (la srbătoarea Arch. Michail și Gavriil) în sala cea mare a școalei. Pentru comitetul aranjator: protopopul Ioan Serbu și avocatul Nic. Nilvan, presidenti; avocatul Vasiliu Dragoșiu, controlor gen. Petrecerea sub dirigența dlui Dr. Victor Nilvan, preș. comit. aranj. Concertul sub dirigența dlui Elia Pop, cond. corului. Reprezentația teatrală sub dirigența dlui Vasile C. Osvadă. Prețul de intrare: 2 coroane de persoană. Venitul curat este destinat pentru fondurile: școalei române și Reuniunii române de cântări din Șomcuta-mare. Suprasolviri se primesc cu mulțumită.

În atențiunea concubinilor. Petru Budulican din Feneșul-săseșc a trăit 23 de ani în concubinată cu Nastasia Tăușan tot de acolo. În nelegiuirea aceasta li-s'a născut trei feciori, cari toți trăesc. Zilele acestea soția acestuia, Nastasia, fuge greu bolnavă și chemă preotul să o împărtășească cu Sf. Sacramente ale muribunzilor. Cu această ocaziune morboasa femeie a declarat, că ar ave dorire să se cunune, din cauză că soțul ei nu va pute crezi nimica după moartea ei și ca copiii să nu fie nelegiuți. Preotul a întocmit toate formalitățile recerute la acest act și i-a și cununat pe Petru cu Nastasia pe când aceasta era pe patul morții. Cununia s'a întâmplat în 4 l. c. d. a., dar' biata mireasă n'a trăit cu soțul ei cununată decât până în dimineața zilei de 5 l. c. la 5 ore, când și-a dat sufletul. Oameni! feriți-vă de concubinată! *Chimu.*

Convocare. Membrii desp. Sibiu aparținător. Reuniunii învăț. gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, precum și toți doritorii de înaintarea și prosperarea culturală a poporului român, sunt rugați a participa la adunarea de toamnă ce se va ține Duminecă, 24 Noemvrie st. n. a. c. în școala română din Șeica-mare. Orlat, la 1 Noemvrie 1901. *Leon Maior*, pres. desp. *D. Simleon*, notar.

Alegerile din Croația. Campania electorală din Croația s'a terminat. Au fost aleși 75 de deputați *naționali* (guvernamentali), 11 opoșionali-coaliți și 2 din partidul de drept. Guvernamentali au câștigat 15 mandate și au pierdut unul. Frațiunea *Strossmayer* a suferit o mare înfrângere. Causa acestei înfrângeri a fost nu numai terorismul și presiunea întrebuintată în mod neobicit în contra partidului *Strossmayer*, dușman neîmpăcat al Maghiarilor, ci și faptul, că în Croația majoritatea alegătorilor o formează așa zicând *funcționarii*, cari toți sânt în oare-care atîrnare față de cei dela putere.

Petrecere. Reuniunea română de cântări din Seliște invită la concertul ce-l va aranja Duminecă, în 4/17 Nov. a. c. în sala festivă a școalei din loc. Inceputul la 7 $\frac{1}{2}$ ore seara. Prețul de intrare: Membrii gratuit. Pentru nemembri: a) Loc numerisat, rîndurile I, II. și III. 2 cor.; b) loc numerisat celelalte rînduri 1 cor.; c) loc de stat 60 bani; d) galeria 40 bani.

Fumatul pe stradele Cristiane (Norvegia) va fi de aici înainte oprit tuturor persoanelor, cari n'au ajuns încă etatea de 15 ani. Sergenți de stradă au dreptul să iee dela orice mucos prins cu țigara, tutunul și orice recursit de fumat. Pilda aceasta a Cristiane merită să fie urmată pretutindeni, căci pentru oamenii, cari n'au trecut nici batăr peste etatea de 20 ani adevărată crimă sanitară îngăduința de-a fuma.

Foc. În Zarand (aproape de Chișineu) a fost un foc, care a prefăcut în cenuse 6 case și mai multe nemestii. La opt familii le-au ars tot.

Dela curtea cu jurați din Brașov. Dumineca trecută a fost condamnat Tăflan, care a ucis pe Cl. Boieru, la 7 ani temniță și 5 ani pierderea drepturilor civile. Când se ajungă la temniță, întorcându-se dela tribunal, a lovit pe unul dintre haiduci în piept și a luat-o la fugă. Ajutat de întunec, a scăpat în pădurile din jurul Brașovului. Până azi n'a putut fi prins.

Tot în sesiunea aceasta a fost condamnat Ungurul Kovás, care a ucis pe Stefan Duca și a rănit pe Alfred Knopp, încât acesta abia a putut scăpa, la 5 ani temniță și pierderea drepturilor civile pe 3 ani. Inchisoarea preventivă de 5 luni i-a fost scotită în cei 5 ani. Procurorul a respins dintre jurați pe toți cei-ce au fost Sași.

Mama și fata arsă. Fiica Maria a d-nei Popovici din Ianosda (Bihar) voia să pună petrol în lampă. Ținând lumina prea aproape, s'a aprins gazul, s'a aprins și ea și alergând în odaia de dormit, unde se aflau celelalte trei surori ale ei și mamă-sa, s'au aprins puturile. Cele 3 fetițe au scăpat cu viața, dar mama și Maria au murit în urma ranelor primite.

„Geografia comitatului Brașov, precedată de elementele introductive în geografia universală, pentru școalele poporele anul III. de școală, de Ioan Darius, cu mai multe figuri intercalate în text împreună cu mapa comitatului Brașov, este titlul cărții apărute zilele acestea în editura librăriei *Ciurcu* în Brașov.

Deși materialul cuprins în acest manual este redus la strictul necesar ce se poate lua în clasa III. din geografie, cuprinde o multime de date neapărat de lipsă despre fiecare comună. Prețul 40 bani.

Reprezentațiune teatrală română în Sibiu. Precum aflăm, Reuniunea sodalilor români din Sibiu, a stabilit terminul de Vineri, 6 Decemvrie n. c., pentru reprezentarea dramei *„Sămbăta morților“*. Direcțiunea teatrului german a cedat cu prevenire sala teatrului orașenesc pentru aenistă zi diletanților noștri.

Mama și trei copii arși. Din Caransebeș se scrie: Pe când lucra ajutorul de primar din Poiana, I. Ursulescu prin curte și femeia lui torcea în casă, alături cu cei trei copii mici ai lor, s'a aprins din cauze necunoscute până-acum inul și până să alerge bărbatul și vecinii într'ajutor, mama și copiii au primit rane mortale.

Alegerea de preot. În 10 l. c. n., a fost ales de preot în Cunța tinerul teolog absolut *Stefan Morariu*.

Un ucigaș achitat. La curtea cu jurați a fost achitat (declarat nevinovat) cărcămarul I. Horváth-Toth, care și-a ucis nevasta, când a prins-o în necredință.

Miri bătrâni. În Timișoara s'a anunțat căsătoria lui Avram Muntean, în etate de 64 ani, și a văduvei Floarea, născ. German, de 71 ani. Mama mirelui, voinică încă, e numai de 101 ani, dar se crede, că o *„Lugojană“* va juca și ea.

De ale emigrărilor. Din Gherțiamog (Bănat) au plecat la America 42 familii compuse din 105 persoane. Emigranții sânt Șvabi, și încă de cei patrioți, cari au întemeiat în Seghedin un conviț, în care să se poată face copiii lor Maghiari. Acum eată-le fericioarea.

Universitate italiană în Triest. Ministrul austriac de culte și instrucție, *Hartl*, a declarat, că în doi-trei ani guvernul va deschide o universitate italiană. Astfel dorința Italianilor din Austria se va implini.

Alegere de protopop. La alegerea de protopresbiter gr.-or. al tractului Alba-Iuliei, ținută Marți în 5 Nov. o., a fost ales dl *Ioan Teculescu*, paroch. în Rășnov, căpătând 48 voturi din 56; celelalte 8 voturi au fost date pentru candidatul Avram Pécuaru din Lancrem.

Preoții și satele rom. în secl. XVIII. Dl N. Iorga, distinsul profesor de istorie la universitatea din București, va începe cu nr. dela 15 Nov. al *„Noiei Revistă Română“* publicarea importantelor sale articole: *Preoții și satele românești din Ardeal în secolul XVIII*, după corespondența acum aflată a episcopului neunit *Dionisie Novacovicu*. Din incidentul acesta amintim, că abonamentul la *„N. Revistă Română“* pe șese luni ediție de lux e 12 cor., ediție ordinară 7 coroane.

Emigranți respinși din America. Ziarul francez *„Petit Bleu“* publică o telegramă din New-York, în care se spune, că mulți emigranți sosiți acolo au fost respinși, între cari și *80 de Români din Ungaria*.

„O căsnicie“, comedie în 3 acte de G. V. Ursachy, să va reprezenta — după cum ni-se scrie — de către o trupă de diletanți în *Seliște, Duminecă în 11/24 l. c.*

În această piesă, premiată de direcțiunea generală a teatrelor din *București*, se combate în mod foarte plăcător și cu vizirul deschis, creșterea greșită, nerațională și cu totul superficială, ce se dă, în unele familii, fetelor, viitoarelor soții și mame.

Știri din piață. *Mediaș.* Grâu, hl. 10—11, șecară 7—7.50, orz 7.50—8, ovăs 5—5.50, cucuruz 7—7.50, oartofi 2.50—3, cor., ouă 4 buc. 20 bani.

Sibiu, piața de bani: galbinul cump. 11.25, 20 lei (hârtie) 9.48, 20 lei (argint) 9.30, lira turcească 21.40, napoleonul 1898; rubla (hârtie) 2.53, rubla (argint) 2.38 cor.

Budapesta, bursa: 50 chigr. grâu 8.67—8.74, șecară 7.38—7.41, cucuruz 5.54, orz 7.48—7.50.

Stipendii la „Asociațiune”.

— *Concurs.* —

Dela »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român« cu începutul anului școlar 1901—902 sînt de conferit următoarele stipendii:

1. Un stipendiu *Ioan Roman* de 120 cor., destinat pentru studenți români de gimnasiu ori școală reală.

2. Un stipendiu de 80 cor., din *Fundațiunea studiosului de clasa a V-a gimnasială Emiliu Dionisiu Basiota Dêmbul din Abrud*, destinat pentru studenți români de gimnasiu ori școală reală, originari din Munții Apuseni ai Transilvaniei sau din districtul Năsăudului; vor fi preferiți cei înrudiți cu familia Basiota, fără considerare la ținutul, de unde sînt originari.

3. Un stipendiu de 100 cor., din *Fondul Avram Iancu*, destinat pentru studenți români de gimnasiu, școală reală sau comercială.

4. Un stipendiu de 120 cor., din *Fundațiunea Ioan Gallianu*, destinat pentru studenți români de gimnasiu; vor fi preferiți, ceteris paribus, rudele fondatorului din familiile »Popu și »Anton».

5. Un stipendiu de 80 cor. din *Fundațiunea Dr. Ioan Moga și soția Ana născ. Bologa*, destinat pentru fete de naționalitate română din Ardeal, cari frecventează vre-o școală românească, în prima linie școala civilă de fete a »Asociațiunii» sau școală elementară de fete a »Reuniunii femeilor române din Sibiu»; vor fi preferite, ceteris paribus, fetițele, cari vor pute documenta, că sînt înrudite cu familia Dr. Ioan Moga sau cu familia Bologa.

Cererile pentru aceste stipendii au să se înainteze comitetului central al »Asociațiunii» în Sibiu (strada Mori nr. 8) până la 30 Noemvrie a. c., provăzute cu următoarele documente:

- Atestat de botez;
- testimoniu școlar de pe semestrul din urmă al anului școl. 1900—1901;
- atestat de paupertate;
- eventualul document de înrudire.

Cererile intrate după termen nu se vor considera.

Sibiu, din ședința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», ținută la 27 Octomvrie 1901.

Ioșif St. Șuluțiu. *Dr. Beu,*
secr. II.

Din public.*)

Mulțumită publică.

Pentru acoperirea cu șindilă a sf. mănăstiri gr.-or. și a supraedificatelor ei din Ciciova, Valea-Călugără, a colectat dl Iuliu Meza din Retișor 72 cor. 22 bani, anume dela I. Meza 4 cor., N. Pavlovici 20 cor., I. Maleta 10 cor., P. Roman 5 cor., I. Neagoe 3 cor., T. Balagie, A. Voina, G. Dornea, M. Logea, Marta Draga toți câte 2 cor., Sara Lađorovici și Maria N. cu câte 1 cor. 20 bani, I. Greoneanțu, A. Rădulea, Luca Cambria, Sofia Serman, Aurelia Nica, Panta Bosiac, S. Donecea, Liuba Nicolaevici, Sara Ladovicec, Trăila Frangea, Iacob Voina, Alexa Drăgoi, și Iosif Drăgoi cu câte 1 cor., Magdalica Țieran 82 bani, Eva Lerman 60 bani, Ruja Păcurariu 60 bani, Elena Jurca, Nasta Voina, Sofia Petra, Sofia Popovici, Petru Donecia, Iosif Pan și S. Drăgoi cu câte 40 bani, I. Iovan, Iuliana Voina, P. Vina, și Reveca Voina cu câte 20 bani.

Din comuna Rachitova prin dl Adam Manciu, 26 cor. 42 bani și anume dela A. Manciu, M. Stan, M. Bălan și N. Drăgălina cu câte 2 cor., T. Stan, preot, V. Luncă, G. Idic, I. Fișcea, Maria Fișcea și Floarea Ciorai cu câte 1 cor., Maria Blaji și Ana Fișcea cu câte 80 bani, Opra Stan, Costa Ciulin, A. Tă-

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă.

mași și Henda Ciorai cu câte 60 bani, Maria Miclea, V. Manciu, A. Fișcea, G. Blaj, A. Fișcea, P. Simu, Irina Petou, Eva Fișcea, Florentina Simu și M. Idic cu câte 40 bani, Maria Fișcea, T. Simu și P. Csirăi cu câte 30 bani, M. Idic, A. Bălan, A. Ciulin, I. Păpașola, I. Iovan, T. Stan, Ruja Stan, Costa Berđans, S. Ciulin, A. Ciulin, A. Luncă, Romonița Ciorai, Ruja Idic, I. Maneiu, V. Ciorai și I. Simu cu câte 20 bani, Miila Fișcea 12 bani.

Din comuna Oravița-română, tot prin Adam Manciu sa'u colectat dela d-nii măiestri șindrari și anume: dela G. Sterian 300 șindile (valoare 3 cor.); apoi dela A. Steria, I. Sarmesi N. Gașpăr, I. Cărăbași G. Cărăboși, L. Sterian, I. Cărăbași câte 200 șindile în valoare de câte 2 cor., total 17 cor., ear' dela toate comunele suma totală de 113 coroane 64 bani.

M. G. Hagtu.

Adam Manciu.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRATIEI.

Dlui A. Lunca, Retișor. Adresați-vă cu o rugare cătră fisicul comitatens.

Dlui V. Goia, Turda. Anunțuri de logodnă netipărite nu putem publica.

Dlui Petru Oanea, Vașovia Adresează-te la librăria W. Krafft, Sibiu.

Dlui V. Ciorlea, Muerău. La »Librăria archidiececană», Sibiu.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**

Fie-care econoamă și Mamă

vrednică este de felicitare, dacă, din considerare la sănătate, cruțare și bunul gust folosește numai cafeaua de malată - Kneipp alui Kathreiner (veritabilă numai în cunoscutele pachete originale).

Se pot câștiga:

Un premiu de 600.000 cor.	400.000 cor.	200.000 cor.	
2 à 100.000 »	1 à 90.000 »	1 à 80.000 »	
1 à 70.000 »	2 à 60.000 »	1 à 40.000 »	
5 à 30.000 »	1 à 25.000 »	7 à 20.000 »	
3 à 15.000 »	31 à 10.000 »	67 à 5.000 »	
	etc. etc. La olaltă	77 8-3	

50.000 câștiguri = 13.160.000 cor.

Cel mai mare câștig eventual

Un milion de coroane.

Cassa de bancă Lukács Vilmos,

cea mai veche și mai recomandabilă colecție principală

Budapesta, V., Fűrdő-utca nr. 10,

trimite losuri de I-a clasă cu prețurile originale.

Unul întreg O jumătate Un pătrar O optime
à 12 cor. à 6 cor. à 2 cor. à 1 cor. 50 b.

trimitând banii înainte sau pe lângă ramburs.

Cumpărați-vă Călin dar!

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin
călin dar românesc

**Călin darul Poporului
pe 1902**

a apărut și se află de vânzare cu prețul
de **40 bani** (20 cr.) și porto **6 bani** (3 cr.)

Se poate procura dela librăria „Tipografi i”, societate pe acții în Sibiu,
strada Poplăcii nr. 15 și la alte librării
din țeară.

Doi învătăcei

se primesc în lucrătoarea de ci-
mărie și păpucărie a lui

Teodor Moldovan,

în Sibiu, strada Gușterii nr. 85.

Franzbranntwein-ul

lui 52 16-52

BRÁZAY

cel mai răspândit

și mai neescopionabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzeum-körut nr. 23.

Franzbranntwein-ul e un mijloc de neprețuit pentru indivizi de constituție slabă precum și pentru cei înaintați în etate, ajutându-le iute la întărirea corpului.

Ferțiți-vă de imitațiuni.

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Zestre pentru copii.

Și părinții cei mai săraci pot asigura cu toată încrederea copii lor. Cu deslușiri mai detaliate servește prompt Representantul primei rennuni pentru înzestrarea de fetițe și asigurare de băieți în Sibiu, Wolfgasse nr. 6.

Se caută reprezentanți din cercuri mai bune ale societății în toate comunele din Transilvania. Domni căsătorii, cari vreau să-și asigure un frumos venit lateral pe lângă puțină muncă, să se adreseze cu ofertele lor sub Direcțiune nr. 1 la administrația acestei foi.

MARELE KRACH.

New-York și Londra n'au trecut cu vedere continentul european, și a căutat să înființeze o fabrică de obiecte de argint, văzând produsele contra unei răsplate foarte mici a muncii. Sânt autorisat a ad ce acces la îndeplinire. Așadar' trimit ori-cui în schimb numai à fl. 6.60 următoarele obiecte:

- 6 bucăți din cele mai fine cuțite de mână, engleze.
- 6 bucăți furculițe de argint, patent american, dintr'o bucată.
- 6 bucăți linguri de masă, de argint, patent american.
- 12 bucăți lingurițe de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de supă, de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de lapte de argint, patent american.
- 2 bucăți păhăruțe de ouă, de argint, patent american.
- 6 bucăți farfuriuioare Victoria, englezești.
- 2 bucăți sfeșnice de masă cu mare efect.
- 1 bucată străcurătoare de ciai.
- 1 bucată zăhărniță foarte fină.

42 bucată împreună pentru numai fl.660.
Toate 42 bucăți de mai sus au costat înainte fl. 40 și sânt de cumpărat acum cu ieftinul preț de fl. 6.60.

Patentul argint american, este un metal alb care păstrează culoarea argintului peste 25 de ani pentru care se garantează. Ca dovada cea mai bună este ca acest inserat

nu este o înșelătorie.

Si mă oblig a reda banii înapoi ori-cui nu 'i-ar conveni marfa, astfel ca nimeni să nu peară ocașiunea de a-și procura această admirabilă garnitură care convine a fi oferit cu un

elegant cadou de Crăciun și Anul-Nou,

precum și ori-ce casă cu menagiu mai bun. De vânzare numai la

A. HIRSCHBERG.

Agentura generală a uniunii fabricelor de obiecte de argint american patent

Viena, II., Rembrandstrasse 19, II. Telefon nr. 1147.

Se trimite în provincie contra ramburs sau trimițând banii înainte.

Praf de curățit pentru aceste obiecte 12 cr.

Sânt veritabile numai obiectele purtând aci alăturata marcă metal higienică.

Estrageri din scrisori de mulțumire:

Cu prima expediție sânt foarte mulțumit și vă rog a-mi mai trimite încă o garnitură.
Kalocsa.
Johann Majorosy, protopresbiter.

Am fost foarte mulțumit de eleganta garnitură trimisă
Otto Bartusk,

capitan Regal și Imperial al reg. 27 de Inf. din Laibach

Am primit pachetul și sânt foarte mulțumit, rog trimiteți-mi încă o garnitură de 18 lei
Kalosvar.

Înainte de asta cu mai mult timp am cumpărat în persoană dela d-ta pentru o familie o garnitură de masă. Familia a fost foarte mulțumită cu marfa primită, de aceea rog să-mi trimiți și mie o astfel de garnitură și 5 cutii praf pentru curățit.

Dr. Victor Colceriu,
medie practice în Lăpușul-ung., Transilvania.